

R. O. Maier (Bucarest), „Considérations sur les méthodes modernes pour assurer la conservation de certains objets appartenant aux collections ethnographiques (occupations et usages)“. A. Pitterová (Prague), „Zum Problem der Genesis der Hauptgrundrisse des Volkshauses auf dem Territorium der CSSR“. K. Turnwald (Prague), „Sprachliche Eigentümlichkeiten aus dem vorgeschichtlichen Südbaltikum“.

Le cercle des rapports très intéressants pour les anthropologues n'est pas épuisé, parce que les thèmes purement anthropologiques ou ceux qui sont en relation étroite avec l'anthropologie physique, furent représentés aussi dans quelques-unes autres sections. C'est par exemple dans la IVème B section, consacrée à l'âge du bronze où T. Malinowski de Poznań parla sur le problème d'anthropophagie („Problème de l'anthropophagie chez la population de civilisation lusacienne en Pologne“); dans la VIème section, s'occupant de l'époque romaine et l'époque des migrations D. Nicolaescu-Plopșor (Bucarest) parla au sujet „Le matériel paléoanthropologique, source historique pour résoudre quelques problèmes concernant l'époque des migrations“.

Il y avait aussi quelques autres anthropologues participant à ce congrès international qui ne prononcèrent pas de rapports sur le domaine d'anthropologie physique. Nous signalons ici au moins G. Asmus (Cologne), B. Chiarelli (Torino) et M. R. Sauter (Genève). En dehors du programme du congrès une visite de Musée de l'Homme Aleš Hrdlička fut organisée pour les anthropologues de même qu'un cercle amical à l'Institut d'anthropologie de l'Université Charles.

M. Stloukal et M. Blajerová

REZUMÉ PANELOVÉ DISKUSE O KRITÉRIÍCH VÝBĚRU TALENTŮ PRO SPORTY Z HLEDISKA MORFOLOGICKÉHO) MODRA — PIŠKY, 21. 3. 1966

Cílem referátu a diskuse bylo shrnout poznatky z morfologie, kterých by bylo možno použít pro výběr talentů. Cílem snah je zobektivizovat zkušeností úspěšných trenérů v posuzování začátečníků a dát vědecké předpoklady k predikci morfologických vlastností.

Referát uvedl:

1. zásady použití morfologie ve sportu;
2. metody morfologického výzkumu (měření, fotografování, hodnocení jedince ke kolektivu, kostní věk, stupeň dospívání, biologický věk, stanovení somatického typu, zásady predikce výšky a váho-výškového poměru);

3. zkušenosti ze zahraničí (Tanner, Correnti, Bach);

4. výsledky výzkumu z oblasti růstu, výkonnosti a dospívání z Ústavu hygieny v Praze a z antropometrických výzkumů celostátních.

Na základě referátu a diskuse se uzavírá, že je nutno při aplikaci morfologických kritérií přihlížet:

1. k pohlavním rozdílům v růstu (vliv androgenů na vývin svalstva a svalové postavy u mužů, specifita složení ženského těla z hlediska svalů, tuku, kostry a výkonu);

2. k individuálnímu růstu a biologickému (resp. růstovému) věku (k posouzení růstové situace a k stanovení prognózy je třeba sérije vyšetření a sestojení individuální křivky. Nejsou-li k dispozici jiné údaje, možno užít výpisu ze školních zdravotních záznamů. Individuální křivky růstu potřebujeme pro vybírané talenty a zpětně i od špičkových sportovců, abychom se poučili). Predikce konečného stavu je lepší před pubertou a po něj během puberty;

* Panelová diskuse byla součástí semináře o výběru talentů pro sporty, který uspořádal zdravotní odbor ÚV ČSTV za předsednictví prof. MUDr. F. Jandy, DrSc. Panelovou diskusi uvedl a řídil RNDr. M. Prokopec, CSc. V diskusi vystoupili: MUDr. Geislerová, doc. MUDr. Eiselt, prof. MUDr. Janda, prof. Juřinová, prof. MUDr. Král, MUDr. Šabat a řada dalších účastníků.

3. k věkovým zvláštnostem (proporce se během růstu ještě mění);

4. k vlastnostem rodičů a ke zděděnému konstitučnímu typu (na který se diváme jako na soubor vlastnosti zděděných i ziskaných, trvalejšího charakteru s typickou reakcí na zevní podněty).

Účastníci semináře jsou si vědomi, že:

A. Každý sport využuje jiné morfologické vlastnosti (představu o nich nám dávají vrcholní závodníci). Vhodné vlastnosti těla a proporce samy výkonem (např. německé děti z venkova s horšími ukazateli tělesného vývoje podaly lepší výkon než městské).

B. Positivní morfologické znaky nemusí být vždy provázeny uměrně zvýšeným výkonem (např. německé děti z venkova s horšími ukazateli tělesného vývoje podaly lepší výkon než městské). Výsledky dosavadního zpracování údaje ze soutěže BPPOV a PPOV v r. 1965:

Mladší jedinci v jednotlivých věkových kategoriích mají malou naději na úspěch v té kategorii (význam věku). Ti z nich, kteří se uplatnili, byli biologicky na úrovni starších účastníků ze stejné kategorie nebo je i předčili (byli stejněho nebo i vyššího biologického věku).

Závěr

1. Morfologie může dát užitečná kritéria pro výběr talentů za předpokladu, že budeme znát současný tělesný stav dítěte, že ho zhodnotíme podle platných standardů, že bužistíme jeho biologický (růstový) věk, že budeme znát jeho dosavadní vývoj a budeme umět provést podloženou prognózu a predikci, jaký bude jeho tělesný stav v dospělosti po zakalkulování vlivu sportovního tréninku. Nestačí odhadnout, jaký by byl jeho stav bez vlivu sportu.

2. Doporučujeme, aby příslušní odborníci (trénéri apod.) vypracovali s použitím dosažitelných dat z literatury, morfologické požadavky pro úspěch v jednotlivých disciplínách sportu (podle vrcholných sportovců).

3. Doporučujeme soustředit zpětně data o tělesném vývoji vrcholných sportovců a analyzovat je.

4. Doporučujeme uložit výzkumu studovat možnost predikce konečných morfologických vlastností v dospělosti ze všech věkových stupňů a účinek tréninku na mládež v druhé dekádě života.

5. Studovat dědičnost morfologických vlastností a propracovávat metody stanovení somatických typů a vztahu těchto typů k tělesnému výkonu.

Dr. M. Prokopec, Ústav hygieny, Praha

ODESEL PROFESOR KRAJNÍK

Sirokou obec našich biologů, lékařů, antropologů i pracovníků jiných oborů bolestně překvapila zpráva, že dne 23. února 1966 zemřel po delší chorobě univ. prof. MUDr. RNDr. Bohumil Krajinák po dosažení věku 70 let.

Profesor Krajinák pocházel z Nepomuku v Čechách, kde se narodil dne 13. června 1895 v rodině úředníka. Maturoval v roce 1914 na klasickém gymnasiu v Praze na Vinohradech a téhož roku se dal zapsat na filosofickou fakultu Karlovy university v Praze ke studiu přírodních věd a filosofie. Neabsolvoval ještě ani první ročník a jeho mládí se zmocnila krutá mašinérie první světové války, která jeho studia zdržela téměř o 4 roky. Teprve ve svobodné republice mohl opět pokračovat v získávání vědomostí a zkušeností na Masarykově universitě v Brně, kde byl promován doktorem přírodních věd dne 19. března 1923. Aby si zajistil existenci, zároveň však také k získání praktických poznatků, pracoval již během studia od roku 1920 jako asistent na Ústavu všeobecné zoologie a parazitologie Vysoké školy veterinární v Brně. Tehdy také vyšly tiskem první Krajinákovy vědecké práce.

Mladý biolog pocítil již na počátku své kariéry silný zájem o člověka jako o součást a korunu celé důmyslné soustavy živých bytostí. Proto se krátce po dokončení přírodovědných studií neváhal zapsat na lékařskou fakultu. O nevšední Krajinákově píli svědčí, že byl schopen při

plném zaměstnání dokončit náročná lékařská studia za šest let. Dne 8. června 1929 byl ve věku 34 let promován doktorem všeckého lékařství na Komenského universitě v Bratislavě, kde také již od roku 1925 zastával funkci asistenta obecné biologie. Od této doby zůstává Krajníkovo jméno pevně spojeno s biologickými ústavy našich lékařských fakult, které postupně vystřídal všechny. Stal se symbolem úzkého spojení přírodovědy a medicíny, jehož realizací byla jeho práce v biotypologii člověka.

Od roku 1932 působil K r a j n í k na Biologickém ústavu lékařské fakulty brněnské univerzity, na které se habilitoval v oboru obecné biologie v roce 1934. Začátkem roku 1936 odešel na Biologický ústav Karlovy univerzity v Praze za profesorem Bělehrádkem. Od října 1938 do konce března 1946 působil jako zdravotní komisař (biolog) Státního zdravotního ústavu v Praze.

Největší rozvoj životních sil Bohumila Krajkáře se shoduje s rušným údobím po osvobození. Aktivně se zúčastnil vybudování Biologického a Histologicko-embryologického ústavu nově zřízené lékařské fakulty v Hradci Králové. Dnem 1. dubna 1946 byl jmenován řádným profesorem pro obor obecné biologie na tuto fakultu. I ve své nové hodnosti věnoval všechny své sily novému ústavu a zařadil se tak mezi ty naše obětavé vědecké pracovníky, kteří svým úsilím, organizačním vypětím a vědeckou eruditostí pomáhali v osvobozeném státě položit základy nového vysokého školství, zdecimovaného nacistickými vandaly.

Začátkem října 1951 přešel profesor Krajiník ještě jednou, a to na rovněž mladý Biologický ústav lékařské fakulty Karlovy univerzity v Plzni. Důvodem byla přeměna hradecké fakulty na Vojenskou lékařskou akademii. Plzeňský ústav řídil prof. Krajiník devět let a také zde přispěl svým dílem k jeho konzolidaci. Odtud odešel dne 1. ledna 1960 ze zdravotních důvodů na odpočinek.

Profesor Krajník byl u nás posledním polyhistorem v biologii. Nebylo téměř odvětví, v němž by se ale slespoň rámcově nevyznał. Své rozsáhlé vědomosti a zkušenosti nasbíral nejen z knih a v ústavech pro obecnou biologii, na nichž působil. Vděčil za ně také svým studijním pobytům v zahraničí. V létě 1922 navštívil biologické ústavy a přírodovědecká muzea v Německu. Mořskou faunu studoval v dubnu 1924 v Přímořské biologické stanici ve Villafranche, v září 1926 ve stanici v Rovignu. Aktivně se zúčastnil X. mezinárodního zoologického kongresu v Budapešti v září 1927. V Německu studoval znovu v letech 1928 a 1930. Na XI. mezinárodním kongresu zoologů v Padově v září 1930 reprezentoval čs. vědu svým sdělením „Prispěvek k fyziologii svalů měkkýších“. Značný význam pro Krajníkův vědecký vývoj měl i čtyřměsíční pobyt ve vědeckých střediscích Spojených států v létě 1931. Pracoval ve Woods Hole (Massachusetts) v Námořní biologické laboratoři a na protozoologickém oddělení Zoologického ústavu Columbijské university u profesora Calkinse. V říjnu 1936 kriticky hodnotil probíhající výzkumy lidské konstituce v Berlíně a Marburku. Po osvobození cestoval prof. Krajník do Švédska na VIII. mezinárodní genetický kongres ve Stockholmu. Tuto cestu využil rovněž k návštěvě vědeckých pracovišť.

Ve své vlastní vědecké práci se profesor K r a j n í k věnoval v prvním údobí od roku 1922 do roku 1934 zoologii, především protozoologii a živočišné fyziologii. Habilitační přednáškou „Výzkum konstituce a její význam pro lékařství“ nastal však v jeho zaměření základní obrat. Neprerestal sice sledovat vývoj přírodních věd jako celku, předpoklad vysokoškolského učitele obecné biologie, výzkumnou práci však věnoval převážně konstituci a genetice člověka. Využití antropometrických metod pro biotypologické účely ho přivedlo k blízké spolupráci s antropologií. Začal intenzivně sbírat biotypologický materiál. Biotypologický výzkum je náročný jak na čas, tak na organizaci. Mohl jej podnikat pouze ve volných chvílích, především o vysokoškolských prázdninách. Díky pochopení ředitelství bývalé Baťovy nemocnice ve Zlíně vyšetřil velký počet dospělých lidí i mládeže ve spolupráci s primářem dr. T o l a r e m a dr. S a b a t e m. V letech 1943 až 1945 pokračoval ve výzkumech v Pedagogickém ústavu hl. m. Prahy společně s akademikem prof. dr. O. C h l u p e m. Po osvobození se věnoval studiu dospívající mládeže v Hradci Králové a v Plzni. Na získaném materiálu řešil K r a j n í k metodické základy biotypologických výzkumů dospělých jedinců

a mládeže, vztah konstitučního typu k vývoji v období puberty a různé geneticko-konstituční otázky. Jako lékař neopomíjel ani praktický význam konstituční nauky v klinické praxi, např. studiem posuzování úrazovosti ve vztahu ke konstitučnímu typu.

Profesor Krajiník byl u nás také nejvyznačnějším teoretikem nauky o lidské konstituci. Těsně před 2. světovou válkou připravil do tisku sborník „O lidské konstituci“, kam přispěl základní stati „Konstituční nauka v biologii“ a metodickým úvodem „Program a metody biotypologického výzkumu“. S významem konstituce seznamoval lékařskou veřejnost, biology, pedagogické pracovníky, vojenské činitele a široké vrstvy veřejnosti. Přes řadu výhrad přičinil typologii Kretschmerova, po stránce metodické ho velmi zaujala italská metoda Violova. První u nás začal používat modifikovaného Violova antropometrického stolu. Jakkoliv důmyslná antropometrická metoda sama o sobě nemůže k cílům biotypologie stačit. Proto kladl Krajiník důraz na další složky výzkumu, např. psychologicko-fyziológický, genealogický apod. V době dospívání je typologická diagnostika zvláště obtížná a Krajiník ūv názor prozrazuje značně dynamické pojednání typu, odpovídající moderním poznatkům.

Aktivně se podílel i na organizátorské práci, která vedla k založení Čs. společnosti biotypologické v Praze v roce 1937. Byl duši této společnosti ve funkci jednatele, později předsedy. Po přerušení její činnosti umožnila uspořádání přednášek Biologická společnost, jejíž práce se profesor Krajník pilně zúčastnil. Vedle toho byl členem dalších vědeckých společností, jako Čs. společnosti zoologické, Čs. společnosti entomologické, Čs. společnosti antropologické, Antropologické sekce Národního muzea, Sboru ochrany přírody Národního muzea a Čs. lékařské společnosti J. E. Purkyně. Význačnou vědeckou poctou bylo jeho jmenování členem American Genetic Association.

Velkou část svého času věnoval prof. Krajník své činnosti universitního učitele. Jeho přednášky, praktika, zájmové studijní kroužky i kurzy pro učitele přírodopisu středních škol byly vždy vzorně připraveny. Všechny na shromážděné vědomosti, udivující svou šíří i hloubkou a neustále doplňované pokrokem vědy, dával ochotně k dispozici druhým. Neplnil jen povinnosti, uložené mu zaměstnáním. Připravoval pro své posluchače i speciální přednášky, např. oblíbenou „Biologii moře“, echo jeho pobytu v přímořských biologických stanicích. Studenti si jeho přednášky oblíbili a hojně je navštěvovali. Poutavý výklad s četnými komentáři s aktuálními poznámkami doplňoval instrukčními diapozitivy, jejichž sbírku neustále obohacoval, vědom si důležitosti obrazové výuky. Své obecně biologické znalosti Krajník publikoval v řadě učebních textů a v posledním období svého života měl příležitost je shrnout do druhého dílu vysokoškolské příručky „Obecná biologie“, vydané spolu s prof. dr. B. Seklou.

Jako Krajský asistent z posledního období jeho působení na Biologickém ústavu Karlovy univerzity v Plzni bych rád uvedl osobnost profesora Krajníka — člověka a vědce. Byl to laskavý, vlivný a usměvavý starý pán, který měl otcovské pochopení pro radosť i strasti svých spolupracovníků i žáků, dokázal v pravou chvíli povzbudit, nelitoval času pro objasnění problému a neváhal pomoci tam, kde bylo třeba. Neznal závist, která někdy vede stárnoucího vědeckého pracovníka k podečňování práce mladších kolegů nebo přímo k jejímu brzdění. Podněcoval jejich vědecký zájem a radil publikovat. Na druhé straně jeho přímý charakter, připomínající neústupnou houževnatost Českých bratří v dobách jejich pronásledování, se nedokázal podrobit žádnému nátlaku. Nazýval všecky pravými jmény. Stál pevně za názory, o jejichž správnosti byl přesvědčen, byl odpováděl názorům jeho okolí nebo dogmatickému učení v biologii v letech paděsátych. To mu vyňalo nejdnu nepříjemnost i nepříznivý postoj některých rozhodujících činitelů. Byl v tom kus tragiky jeho života, k níž přistoupila vleklá choroba. Ale ani tehdy se neuzařel do ticha své pracovny, nýbrž pokračoval v boji se skutečnou nebo i domnělou nespravedlností. Trpělivost byla dalším povahovým rysem Krajníkovým. Nikdy nekapituloval, nikdy neskládal ruce do klína, i když se mu do cesty postavily nejrůznější nečekané překážky. Vzpomínám i na jeho houževnatost při terénní práci v Leninových závodech nebo na Neurologické klinice lékařské fakulty

Plzni, kde jsme společně sbírali materiál pro vývojová konstituční studia mládeže. Prof. Krajiník pracoval neúnavně do pozdních večerních hodin, stále však s plným vědomím odpovědnosti a s jemu přiznačnou přesnosti. Do posledních chvílí si zachoval nadšení pro vědeckou práci, smysl pro spravedlnost a krásu.

Ani léta zaslouženého odpočinku nechtěl prof. Krajiník strávit bez práce. Rozhodl se zpracovat materiály, uhnromaděné za dlouhá léta práce. Zhoršení choroby tento úkol značně ztěžilo, smrt jej navzdory přervala.

Profesor Krajiník mohl pro naší vědu ještě mnoho vykonat. Ale i to, co během svého života vykonal, žije v publikacích, ale i v nás, jeho bývalých spolupracovnících a žáčích, tisících těch, které připravil pro vědu i pro život. Nemůže proto zahynout památka vědec, zakladatele naší biotypologie, i člověka, bojovníka za spravedlnost. Dnes se před ní sklánějí všichni, jeho přátelé i jeho bývalí odpůrci.

Evžen Strouhal

BIBLIOGRAFIE PROFESORA MUDR. RNDR. B. KRAJNÍKA

1. Über eine Modifikation des Mikrorespirationsapparates. *Biochemische Zeitschrift*, Bd. 130, Heft 1/3, S. 286–293, 1922.
2. Jak dýchají sladkovodní ploštěnky při regeneraci. *Biologické listy*, roč. IX, č. 6, 1922.
3. Molteniův ústav pro bádání parazitologická v Cambridge. *Příroda*, roč. XVI, 1923.
4. Vzpomínka na prof. Dra Aloise Mrázka. *Příroda*, roč. XVI, 1923.
5. Několik novějších ruských prací o experimentálně vyvolaném zánětu u různých druhů živočišných. *Bratislavské lekárske listy*, roč. V, 1926.
6. Albinismus a erythrismus u sumce Silurus glanis z Dunaje v okolí Bratislav. *Čas. Bratislava*, roč. I, 1927.
7. BABOR J. F. a KRAJNÍK B.: Zpráva o desátém internacionálním kongresu zoologů a o německo-maďarském kongresu spelaeologů v Pešti, v září 1927. *Bratislava*, čas. Učené Společnosti Šafárikovy, II. roč., 1928.
8. Jeskyně hosušovská (Domica) a ardošská na krasovém území jižního Slovenska. *Domov a svět*, roč. III, 1929.
9. Léuciscus virgo v Dunaji v okolí Bratislav. *Čas. Bratislava*, roč. IV, 1930.
10. Činnost Mezinárodní společnosti pro výzkum Středomoří se sídlem v Římě. *Čas. Bratislava*, roč. IV, 1930.
11. Lékařská a přírodněvědecká práce v Berlíně. *Bratislavské lekárske listy*, roč. X, 1930.
12. Úvod do všeobecné biologie. *Studiijní archy pro posluchače lékařství*, str. 233, tab. VI, Bratislava 1930.
13. Zpráva o jedenáctém internacionálním kongresu zoologů, konaném v Padově v měsíci září 1930. *Čas. Bratislava*, roč. IV, 1930.
14. Jak reagují svaly měkkýsů na elektrická podráždění. *Bratislavské lekárske listy*, roč. XI, 1931.
15. Ein Beitrag zur Physiologie der Muskeln von Mollusken. *Biologia Generalis*, Bd. VII, 1931.
16. Ein Beitrag zur Physiologie der Muskeln von Mollusken. *Archivio zoologico italiano*, vol. XVI, Padova 1931.
17. Pokus o měření živočišné elektriny u některých sladkovodních nálevníků. *Bratislavské lekárske listy*, roč. XII, 1932.
18. Dopis o mezinárodním sexuologickém kongresu v Brně ve dnech 20. až 26. 9. 1932. *Křesťanská Revue*, roč. VI, 1932.
19. Vědecké ústavy ve Woods Hole. *Biologické listy*, roč. XVIII, 1933.
20. Courants électriques dérivés du corps des Infusoires. *Comptes rendus des séances de la Société de Biologie*. Tome CXIII, p. 1229, 1933.
21. Contraction musculaire sous l'action d'agents divers chez Busycon canaliculatum L. (Prosobranches). *Comptes rendus des séances de la Société de Biologie*. Tome CXIII, p. 1245, 1933.
22. Rockfellerův ústav pro lékařské bádání v New Yorku. *Čas. Československá Nemocnice*, roč. III, 1933.
23. O dvou proslulých amerických universitách: Columbia a Yale University. *Casopis „Nové školy“*, roč. VI a VII, 1933.
24. Jak působí na člověka delší pobyt v horách. *Casopis „Naše zdravotný a ozdravovný“*, roč. VIII, Brno 1933.
25. O užitkových kvocientech u bílých krys (Rattus norvegicus Erxleben, varietas albinus) a jejich kolisání v dobu růstu. *Spisy lékařské fakulty Masarykovy university v Brně*, sv. XIII, č. 1, A 131, 1933.
26. Výzkum konstituce a její význam pro lékařství. (Rozšířená habilitační přednáška ze dne 17. V. 1934.) *Biologické listy*, roč. 19, č. 3, 1934.
27. Zpráva o schůzích semináře pro obecnou biologii lékařské fakulty v Brně, konaných ve stud. roce 1933/34. *Biologické listy*, roč. 19, 1934.
28. Předpoklady zdravého manželství. *Článek v deníku „Národní Osvobození“*, roč. XI, č. 162, 1934.
29. Wie gestaltet sich die Vererbung beim Menschen. *Verhandlungen des Naturforschenden Vereines in Brünn*, 66. Band, 1934.
30. Růst tkání v lidském těle. *Článek v týdeníku Zlín*, roč. XVIII, 1935.
31. Genetické základy preventivní péče o biologickou zdatnost národů. *Publikace „Prevence a brannost“, soubor prac VI. konference preventivního lékařství v Janských Lázních*, r. 1936.
32. Úvod do nauky o dědičnosti. 47 str., 15 obr. v textu. *Příručky Studijního ústavu ve Zlíně*, č. 10, 1936.
33. Zákony dědičnosti. I. a II. část. *Věda a život*, roč. II, 1936.
34. Lékařský sjezd o výzkumu lidské konstituce, konaný ve Zlíně v listopadu 1936. *Biologické listy*, roč. 22, č. 1, 1937.
35. O důležitosti správně prováděného genealogického výzkumu. *Článek v týdeníku Zlín*, roč. XX, 1937.
36. Biotypologie a výzkum dítěte. *Úchylná mládež*, roč. XIII, 1937.
37. Výzkum lidské konstituce a brannost. *Vojenské Rozhledy*, roč. XVIII, 1937.
38. Jan Evangelista Purkyně. *Článek v týdeníku Zlín*, roč. XX, 1937.
39. O lidských typech. *Věda a život*, roč. 4, 1938.
40. Alexis Carrel: Člověk, tvor neznámý (Man the Unknown). Referát v čas. KALICH, roč. XVII, 1938.
41. Referát o knize Jana Štířeského: Změny ve výskytu cukrovky a organizační péče o diabetiky. *České Slovo ze dne* 5. III. 1938.
42. Výzkum konstituce dítěte z hlediska genetického. *Úchylná mládež*, roč. XIV, seš. 4, 1938.
43. Působení jara na rytmické životní děje. *Vesmír*, roč. XVI, č. 9–10, 1938.
44. Biotypologický výzkum a brannost státu (L'étude des types humains et son importance pour la défense nationale). Sbírka přednášek a rozprav z oboru vojenského. *Vojenský ústav vědecký*, Praha 1938.
45. Co je to biotypologický výzkum a jeho význam pro sociální práci. *Čas. Sociální pracovnice*, č. 7, 1938.
46. Konstituční nauka v biologii. *Monografie „O lidské konstituci“*. (Franc. resumé.) Praha 1939.
47. Program a metody biotypologického výzkumu. *Monografie „O lidské konstituci“*. (Franc. resumé.) Praha 1939.
48. Jak jest nutno posuzovati z hlediska lékařského povinnou školní docházku do 15 let. *Článek v brožuře „O povinném školském vzdělávání mládeže do 15 let“*. Praha 1939.
49. Význam biotypologického výzkumu ve školství. *Škola měšťanská*, roč. XL, č. 13, 1939.
50. Biologie dítěte. Syllabus pedagog. přednášek *Skoly vyučující studii pedagog.* v Českých Budějovicích, 1939.
51. Referát o knize dr. G. Bann: L'Hygiène de la Race. Bucuresti 1939. *Čas. lék. čes. č. 25*, roč. 1939.
52. Referát o sborníku dr. St. Zurukzoglu a spolupracovníků: „Verhütung erbkranken Nachwuchses“. Basilej 1938. *Čas. lék. čes. č. 45*, roč. 1939.
53. Jak zajistit zdravé manželství. *Brožura „Svátek matek“*, Praha 1940.
54. O. CHLUP-B. KRAJNÍK: Jak provádět biotypologický

- výzkum školní mládeže a přispět tím ke zvýšení její zdatnosti. *Uchylná mládež*, roč. XLI, 1940.
55. Biologie — věda o životě. *Encyklopédie praktického lékaře*, díl III., seš. 73–74. Praha 1940.
  56. Buňka. (Stručný nástin dějin a přítomného stavu jejího výzkumu.) *Encyklopédie praktického lékaře*, díl III., seš. 87–90. Praha 1940.
  57. Referáty o činnosti České společnosti biotypologické. *Články v časopisu „Pro Zdraví národa“*, roč. IV, č. 6 a 7, 1940.
  58. Jakou úlohu má konstituce dítěte. *Kniha „Šťastné dítě“*, vyd. Ženská národní rada, Praha 1941.
  59. Zprávy o schůzích České společnosti biotypologické. *Čas. lék. čes.* 80: 253, 1316 a 1352, 1941.
  60. Darwinismus. *Encyklopédie praktického lékaře*, díl IV., str. 938–951. Praha 1942.
  61. Dědičnost. *Encyklopédie praktického lékaře*, díl IV., str. 971–1040. Praha 1942.
  62. Jak se projevují různé typy lidí. *Vesmír*, roč. XXI, 1942.
  63. B. KRAJNÍK, K. ŠABAT a K. COUFAL: Je možno posuzovat úrazovost z hlediska příslušnosti ke konstitučnímu typu? *Čas. lék. čes.* 82: 970, 1943.
  64. Základní pojetí a genetická analýza konstitučních lidských typů. *Čas. lék. čes.* 83: 1355, 1944.
  65. Jak může člověk přispět k tomu, aby si uchoval své zdraví. *Zdravý lid*, roč. XXV, 1946.
  66. Vztah konstituce k chorobným úchylkám. I. svazek *Královéhradeckých lékařských spisů*, 1947.
  67. Materiální a mravní hodnoty národa zárukou jeho vývoje. Předneseno na XII. konferenci prevent. lékařství v Tatrské Lomnici, konané ve dnech 11. až 13. 4. 1947. *Zdravý lid*, roč. XXVII, 1947.
  68. Biotypologie a škola. II. svazek *Královéhradeckých lékařských spisů*, 1947.
  69. Vztah endokrinní soustavy ke vzniku normálních i odchylných konstitučních typů. III. svazek *Královéhradeckých lékařských spisů*, 1948.
  70. Synthetická biologie. Učební text pro posluchače lékařství. *Hradec Králové* 1950.
  71. Evoluce a systematika živočichů. Základy jejich anatomie, fysiologie a ekologie. *Kapitola v Biologii obecné*, I. díl. Učební texty vysokých škol. Praha 1951.
  72. Krátký přehled nauky o vývoji před Darwinem a nauka Darwina. *Kapitola v Biologii obecné*, II. díl. Učební texty vysokých škol. Praha 1952 a 1953.
  73. Evoluce a systém živočichů. Základy jejich anatomie, fysiologie a ekologie. *Kapitola v Biologii obecné*, I. díl. Učební texty vysokých škol, tištěné vydání. Rozšířený a znova upravený text. Praha 1954.
  74. Základy taxonomie a přehled systému rostlin a živočichů. *Kapitola v Obecné biologii*, I. díl. Učební texty vysokých škol. Praha 1957.
  75. 1. Přehled srovnávací morfologie rostlin.
2. Přehled srovnávací anatomie živočichů.
3. Učení Mičurinovo.
4. Dějiny poznávání živých bytostí a nauka vývojová. *Kapitoly v Obecné biologii*, II. díl. Učební texty vysokých škol. Praha 1957.
  76. B. KRAJNÍK a J. SOVA: Cytologický rozbor pars distalis hypofysy skokana zeleného (*Rana esculenta* L.). *Plzeňský lékařský sborník*, sv. 2, 1957.
  77. Prevence vyplývající z výzkumu genetiky a konstituce člověka. *Acta Univ. Carol.*, Suppl. IV/1957.
  78. Biologické základy stárnutí a dlouhověkosti. *Plzeňský lékařský sborník*, sv. 7, s. 5–19, 1958.
  79. B. KRAJNÍK a E. STROUHAL: Výzkum tělesných proporcí a somatotypů 11–až 16letých hochů. *Plzeňský lékařský sborník*, sv. 10, s. 187–228, 1959.
  80. B. KRAJNÍK a J. SOVA: Růst a pohlavní vývoj hochů během puberty. *Plzeňský lékařský sborník*, sv. 13, s. 25–44, 1960.
  81. B. SEKLA a B. KRAJNÍK: Obecná biologie (II. díl). *St. zdrav. nakladatelství*, Praha 1962.

E. S.

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI ČS. SPOLEČNOSTI ANTHROPOLOGICKÉ PŘI ČSAV — POBOČKA V PRAZE, ZA ROK 1966

a) Činnost přednášková:

Pobočka uspořádala celkem devět přednáškových člen-ských večerů v Národním muzeu společně s antropologic-kou sekcí Společnosti Národního muzea a tři samostatná vědecká zasedání. Mimoto přednášeli členové společnosti v cyklu Nové směry v antropologii, pořádaném v rámci spolupráce s Lidovou universitou v Národním muzeu.

b) Činnost výzkumná:

Presidium ČSAV schválilo plán výzkumné akce „průřezové vyšetření tělesných vlastností recentního českého oby-vatelskva“, která byla pobočkou loni navržena. V roce 1966 bylo řešeno několik dílčích úkolů metodologického charak-teru a podrobně zpracován první díl atlasu tabulek z antro-pologických výzkumů. Tento výzkum se plánuje i na příští rok 1967.

c) Zahraniční styky:

Předseda pobočky doc. dr. J. Suchý zastupoval společ-nost na VII. vědecké konferenci Jugoslávské antropologické společnosti ve dnech 27.–30. 6. 1966 v Sukošanu u Zadaru.

d) Chronologický přehled přednášek:

- Členské večery:
14. 1. 1966: Dr. Milan Stloukal: Zpráva o studijní cestě do Itálie. — Nové filmy: Inž. Fr. Sustera: Metoda obliče-jové rekonstrukce podle M. Gerasimova (odb. poradce prof. dr. V. Fetter). Osmý sjezd čs. antropologů, Brno 1965.
  10. 2. 1966: Nové filmy (pokračování): Antropologická expertiza v kriminalistice (instruktážní film). Album čes-kých antropologických pracoviš (dokument). — Přednáška prof. dr. V. Fetter a doc. dr. J. Suchý: Výsledky antropologického výzkumu evičenců III. celostátní spar-takiády.
  10. 3. 1966: Dr. M. Prokopec: Pracovní metody v antropologi USA.
  14. 4. 1966: Slavnostní večer k poctě čestných členů Čs. společnosti antropologické — dr. Ludmily Lukášové, insp. Augustinu Bartoše a univ. prof. dr. Karla Chotka. Před-nášel dr. M. Prokopec, dr. S. Titlbachová (za onemocně-lou dr. L. Malou) a doc. dr. J. Suchý. Po přednášce byl promítán film o životě původních obyvatel Austrálie.
  12. 5. 1966: Dr. Eugen Strouhal: Zpráva o spojené čs.-arab-ské antropologické expedici do Nové Núbie, konané roku 1965.
  16. 6. 1966: Minamba dite Mama Diakité: Antropologický průzkum školní mládeže v Republice Mali. — Asist. Jitka Machová: Zpráva o studijní cestě do Norska. — Dr. E. Strouhal: Čs. antropologický výzkum mohylového pohre-biště (3.–5. stol.) ve Wádí Kitna v Núbii 1965.
  13. 10. 1966: Doc. dr. Vladimír Kadlec: In memoriam prof. MUDr. et RNDr. B. Krajníka. — J. M. Tanner: Metodika sledování tělesného vývoje mládeže (instrukční anglický film).
  10. 11. 1966: Doc. dr. J. Suchý, CSc.: Zpráva o konferenci jugoslávských antropologů v květnu 1966. — Dr. M. Stloukal, CSc.: Antropologické poznatky z Mezinárodního archeologického sjezdu. — Dr. M. Stloukal, CSc.: Zpráva o studijní cestě do Maďarské lidové republiky.
  8. 12. 1966: Dr. Luboš Vyhnánek, CSc.: Čína na podzim r. 1966. — Dr. Jana Pařízková, CSc.: Referát o meziná-rodní konferenci ve Stockholmu.
  - Vědecká zasedání:
  4. zasedání 16. 3. 1966: Dr. Vladimír Kadlec: Vztahy kulturní a biologické antropologie v rámci systematické věd.
  5. zasedání 22. 6. 1966:
    - a) Helmut Junge z Radebergu: Antropologická charakteristika lebek z merovejského období,
    - b) M. Ganguliová (Indie): Výzkum knene Naga.
  6. zasedání 17. 11. 1966: Dr. M. Stloukal, CSc.: Problema-tika antropologického hodnocení kosterních nálezů.
  - Lidová universita:
  5. 1. 1966: Dr. M. Prokopec: Antropologie jako biologie člověka.